

Katedra scenáristiky a dramaturgie

Posudek teoretické diplomové práce:

Autor práce: BcA. Insar Shaken

Název práce: Mafiáni v českém porevolučním filmu

Posudek vedoucí/ho práce

Posudek oponentky

Autorka posudku (jméno, příjmení, pracoviště): doc. PhDr. Marie Mravcová, CSc.; KSD

Hodnocení obsahu a výsledné podoby praktické diplomové práce:

Celkové hodnocení diplomové práce: D

(vysvětlivky hodnocení: A = výborný výkon převyšující daná kritéria, B = nadprůměrný výkon s minimem chyb, C = průměrný výkon s přijatelným počtem chyb, D = přijatelný výkon s větším počtem chyb, E = výkon vykazující minimální naplnění kritérií, F = nepřijatelný výkon)

Doporučení:

Vlastní slovní hodnocení praktické diplomové práce obsahuje odstavec shrnující téma, realizační uchopení a strukturu díla / filmu; rozvádí detailněji hodnocení zejména zdůvodnění známek D, E, F; vyzdvihuje přednosti práce, zvláště v případě hodnocení A, B; formuluje otázky, k nimž se student/ka musí při obhajobě vyjádřit; na závěr uvádí jednoznačné vyjádření, zda autor prokázal či neprokázal schopnost samostatné tvůrčí činnosti, zda jeho práce splňuje či nesplňuje požadavky standardně kladené na diplomové práce, zda vedoucí/oponent práci doporučuje či nedoporučuje k obhajobě a jakou známku navrhuje. Slovní hodnocení má typicky rozsah 1 normostrany; v případě práce bez výtek může být i kratší. U prací, kde není co vytýkat, je namísto položit doplňující otázku ve smyslu, kam by uchazeč pokračoval v další tvorbě.

Vlastní slovní hodnocení praktické diplomové práce:

V teoretickém úvodu se vychází z filozofie utilitarizmu (autor se opírá zejména o Russellovy Dějiny západní filozofie (1946)), zmiňuje se David Hume, sociální darwinismus, Arendtová („banalita zla“) apod.

Vzhledem ke zkratkovitosti a citování fragmentů takřka bez dalšího komentáře se tu ovšem orientujeme jen částečně a obtížně.

Z úvodu i následných analýz jsem pochopila, že východiskem se pro autora staly pojmy „štěstí“ a „utrpení“, (tedy narůstání štěstí a utrpení; to, kdo je jejich původcem – ve vztahu k sobě či druhým) v mafiánském prostředí, zejména

k blízkým osobám, přátelům či rodině. To, že se ústřední postavy českých mafiánských filmů vyznačují malou (slabou) komplexností (či plastičností) dle autora zapřičiňuje – řečeno s velkým zjednodušením – právě skutečnost, že svým blízkým neposkytují dostatek „štěstí“, že jim dokonce ubližují, ohrožují je, využívají, zraňují apod.

Přesto, že si Insar opatřil zdroj pro obsažnou charakteristiku žánru filmů o mafii (James O. Finckauer: *The Mafia and organized Crime*; 2007), uplatnil z ní jen to, co koresponduje s jeho zájmem – tedy v čem by měla spočívat přitažlivost mafiánské postavy; jak se prosazují utilitaristické principy (štěstí a utrpení), či míra a forma romantizace hrdinů, která s oněmi principy nějak souvisí.

Rozboru reprezentativních děl (Kmotr 1972, *The Sopranos* 1999 – 2007, *Goodfellas* 1990) se nedočkáme, ale je zřejmé, že vytvářejí pro autora jakési konfrontační pozadí, o které opírá svou kritickou argumentaci.

Rozebírání a zhodnocování českých snímků (Příběh kmotra, *Gangster Ka*, *Gangster Ka: Afričan*) se soustřeďuje výhradně na ústřední postavy a jejich vztahy ke komplicům, členům rodiny, milenkám, obětem a objektům podvodných (zločinných) aktivit s tím, že charakteristika figur se vždy důsledně vyvozuje z konkrétních situací, z jednání, ze vztahů (vůči přátelům, ženám, dětem, komplicům...), z osobnostních proměn, z pokleslosti životního stylu...

Insar současně provádí cosi jako zpětné (ex post) dramaturgování – připojuje (poskytuje) návrhy, jak by dané (jím popsané) defekty v jednání a prezentaci postavy řešil on, čím by ji vybavil, aby byla pro diváka přitažlivější. Nejen v těchto úsecích textu se ocitám v pozici nesprávného adresáta, neboť coby český divák, který je zasvěcován do praktik a životních okolností českého gangstera, o jakékoliv vylepšení, polidštění či romantizaci nestojím. Vítám především pravdivé odhalování reality (navýsost odpudivé).

Přestože jsem se původně pokusila rekapitulovat (zkráceně), jak kapitulu o Vedralovi, tak kapitoly věnované filmovému „Káčkovi“, abych byla co možná konkrétní, upouštím od této snahy, neboť by dalece přesáhla snesitelnou délku tohoto posouzení.

Jenom ještě dodám, že jsem si zaznamenávala též některé výroky, které mě zneklidňují z hlediska etického, i když se snažím pochopit, že autorovo uvažování se odehrává v kontextu daného žánrového typu.

Vzhledem k tomu, že by práce potřebovala mnohé úpravy, zpřesnění argumentací, odstranění vágních soudů apod.; že zůstává opomenuta formální (realizační) stránka, pro daný žánrový typ důležitá, obdobně jako figura a děj,

navrhuji známku D a předkládanou práci Mafiáni v českém porevolučním filmu tímto doporučuji k obhájení.

Ptám se, zda-li si je autor vědom (a nakolik), jak důležitá byla a je pro podobu gangsterského filmu o mafii historická tradice. Nakolik je tato tradice nepřenositelná. Co všechno podmiňuje.

Datum: 6. 2. 2023

Podpis: Marie Mravcová v.r.